

Kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittinen ohjelma

“Sellaisena kuin olet”

Kokoomuksen tasa-arvoajattelun arvolähtökohdat

Kokoomuksen ihmiskäsityksen mukaan ihminen on ennen muuta yksilö, joka kykenee hyvään ja tahtoo tehdä oikein. Jokainen ihminen on yhtä arvokas riippumatta esimerkiksi synnynnäisistä ominaisuuksistaan.

Yksilön arvokkuuteen perustuvan ihmiskäsityksen luonnollinen seuraus on mahdollisimman laajaa vapautta tavoitteleva politiikka. Kokoomuksen periaateohjelman mukaan “Vapauden ydintä on täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskevissa asioissa sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta. Itsemääräämisoikeus ja fyysisen koskemattomuuden loukkaamattomuus ovat erottamaton osa ihmiselämän arvokkuutta, joka kuuluu jokaiselle syntymästä elämän viimeiseen päivään.”

Yksilön arvokkuuteen ja vapauteen perustuu Kokoomuksen näkemys tasa-arvosta ennen kaikkea mahdollisuuksien tasa-arvona. Tavoitteenamme on politiikalla vapauttaa jokainen yksilö olemaan oma itsensä ja tulemaan sellaisena hyväksytyksi. Ketään ei esimerkiksi saa pakottaa elämään ulkoisten rooli-odotusten ehdoilla vastoin identiteettiään.

Jokaisen on voitava ominaisuuksistaan tai lähtökohdistaan riippumatta tavoitella omia päämääriään, oppia uutta, kehittää itseään ja hyötyä ahkeruutensa ja järkevien valintojen tuloksista.

Ihmisen on voitava mahdollisimman pitkään säilyttää mielessään rajattomien mahdollisuuksien ajatus. Onnellisuuden tavoittelu jokaisen yhtäläisenä oikeutena kuuluu länsimaisen, sivistyneen yhteiskunnan peruseriaatteisiin.

Suomessa sukupuolten tasa-arvo toteutuu monien kansainvälisten vertailujen perusteella varsin hyvin. Tämä ei tarkoita, ettei ratkaistavia ongelmia ja voitettavia haasteita yhä olisi. Vaikka tekemistä on kotimaassa, Suomen on oltava mukana edistämässä tasa-arvoa myös maailmalla. Usein juuri tasa-arvon puuttuminen on yhteiskuntien hyvinvointia ja vakautta keskeisesti heikentävä tekijä, johon vaikuttamalla myös taloudelliset ja turvallisuuteen liittyvät ongelmat ovat helpommin ratkaistavissa.

Terveudessa ja hyvinvoinnissa sukupuolten väliset erot Suomessa ovat läntisessä Euroopan suurimpia. Suomessa vastasyntyneen elinajanodote oli vuonna 2016

naisilla 84,1 vuotta ja miehillä 78,4 vuotta. Työikäisinä kuolleista yli 70 prosenttia on miehiä ja etenkin nuorten miesten kuolleisuus on Suomessa muuhun Eurooppaan attuna korkealla tasolla. Erityisesti nuoria miehiä uhkaavat syrjäytyminen, lämän ja koulutuksen ulkopuolelle jääminen ja näistä johtuva elinikäinen unen-osaisuus. Naiset taas kärsivät miehiä enemmän esimerkiksi masennuksesta.

Suomessa väkivalta on vahvasti sukupuolittunutta. Naiset kokevat väkivaltaa useammin työtehtävissä ja kotioloissa, miehet taas julkisilla paikoilla. Seksuaalirikosten uhreiksi joutuu selvästi useammin nainen kuin mies, kun taas vakavia fyysisiä vammoja aiheuttavien väkivaltarikosten uhrin ovat selvästi useammin miehiä kuin naisia. Työelämän kysymyksissä tasa-arvon ongelmat heijastuvat erityisesti naisten kohdalla aina vasta valmistuneesta seniori- ja vanhuusikäen saakka. Naisten eläkeköyhyyden keskeisin syy on katkonaisiksi ja lyhyiksi jäävistä työurista johtuva matala eläkekarttuma.

Suomessa on perustuslaista lähtien hyvin vahva lainsäädännöllinen perusta tasa-arvolle. Monet käytännön esimerkit silti osoittavat, että syystä tai toisesta esimerkiksi eri sukupuolet tilastollisesti tarkasteltuna kohtaavat erilaisia ongelmia. Näiden ratkaiseminen vaatii sen tunnistamista, että jotkin ylläpidetyt käytännöt, harjoitetut menettelyt tai toimintatavat saattavat lain monista syrjimättömyysvaatimuksista huolimatta asettaa eri taustaiset ihmiset eriarvoiseen asemaan. Lisäksi esiintyy myös suoraan lainvastaista syrjintää.

Kokoomus haluaa kehittää Suomea yhä tasa-arvoisemmaksi maaksi, jossa jokainen voi elää turvallisesti ja rauhassa, omana itsenään, ilman syrjintää ja pelkoa.

Kohti tasa-arvoisempaa ja yhdenvertaisempaa Suomea: Seitsemän teemakokonaisuutta

Yleistä

Hallitus sitoutuu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen hallitusohjelmassa, talousarvioprosessissa ja kaikissa keskeisissä reformeissa. Seuraavan hallituskauden aikana laaditaan esimerkiksi tasa-arvo-ohjelma ja uusi tasa-arvoselonteko.

Kokoomus sitoutuu edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja ihmisten yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan ja niissä henkilövalinnoissa, joihin se pystyy vaikuttamaan.

Koulutus ja työelämä

Toteutetaan työelämän tasa-arvoa vahvistava perhevapaaudistus.

[Lue perheet ja työelämä -ohjelma tästä](#)

Toteutetaan toimia, joilla lievennetään vanhemmuuden kustannusten painottumista vain naisten työnantajille.

Pätevyys ratkaiskoon. Kaikenlainen syrjintä sukupuolen mutta myös esimerkiksi perusteella työelämässä tuomitaan jyrkästi. Poistetaan esteitä eläkkeellä olevien

työelämään osallistumisen tieltä.

Perustetaan kasvatuksessa ja opettajankoulutuksessa jokaisen oikeutta olla sellainen kuin on, ilman ulkoisten rooli-odotusten tuomaa painetta. Tämä koskee niin henkilöitä kuin yhteiskunnallisia rooleja kuten ura- ja ammatinvalintahaaveita.

Sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen häirinnän vastaista työtä kouluissa on tehostettava, ja opettajien ja rehtoreiden osaamista häirinnän tunnistamisessa vahvistettava.

Helpotetaan erilaisten kotitalouspalvelujen saamista koteihin esimerkiksi kotitalousvähennystä laajentamalla. Mahdollistetaan ikääntyvää omaista hoitavan työssäkäyvän henkilön tuettu hoivavapaa läheisen tilanteen sitä vaatiessa.

Edistetään samapalkkaisuuden periaatetta, sovelletaan anonyymin rekrytoinnin kokeilujen tuottamaa tietoa ja tehostetaan tasa-arvolain velvoitteiden noudattamisen valvontaa.

Kehitetään toimintamalleja, joilla erityisesti maahanmuuttajanaيسille rakennetaan kannusteita ja mahdollisuuksia oppia suomen kieltä, hankkia koulutusta päästä työelämään ja osallistua yhteiskuntaan.

Seksuaali- ja väkivaltarikokset

Toteutetaan raiskaus- ja hyväksikäyttörikosten kokonaisuudistus, jossa seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja rikoksen uhrin asemaa ja suostumuksen puutteen merkitystä vahvistetaan.

Kiristetään väkivaltarikosten rangaistuksia. Vahvistetaan perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrien mahdollisuuksia saada suojelua ja turvaa lisäämällä turvakotipaikkojen määriä ja saatavuutta.

Tarjotaan matalan kynnyksen neuvontaa puhelimitse niin väkivallan uhreille kuin tekijöille kierteen katkaisemiseksi. Nykyistä enemmän huomiota on suunnattava ennaltaehkäisevään, moniammatilliseen työhön ja tukipalveluihin.

Sovittelusta on luovuttava lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikoksissa.

Itsemääräämisoikeus

Säädetään jo lailla kiellettyä tyttöjen sukuelinten silpomista koskeva erillislaki, jolla pyritään vahvistamaan näiden tekojen saamista tuomioistuinten käsiteltäviksi.

Vahvistetaan naisten itsemääräämisoikeutta muuttamalla aborttilainsäädäntöä yleisen pohjoismaisen mallin mukaiseksi eli lopettamalla muodollisen perusteen ja lähetteen vaatiminen.

Toteutetaan translain kokonaisuudistus.

Otetaan lähtökohtaisesti huomioon mahdollisuus jättää intersukupuolisina syntyvien lasten kohdalla jompaankumpaan sukupuoleen määrittelevät lääketieteelliset menpiteet myöhempään vaiheeseen, ellei siihen ole pakottavia terveydellisiä syyt.

Vammaisten ja osatyökykyisten oikeudet

Vahvistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan esimerkiksi osa-aikatyön, kulttuurin ja muun virikkeellisen ja sosiaalisen toiminnan avulla.

Huolehditaan erityisesti julkisten paikkojen ja tilojen esteettömyydestä ja turvallisuudesta.

Maanpuolustus

Vahvistetaan naisten osallistumista maanpuolustukseen esimerkiksi laajentamalla kutsunnat koskemaan koko ikäluokkaa sekä lisäämällä tiedottamista vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan tarjoamista mahdollisuuksista.

Erilaiset perheet

Helpotetaan adoptioprosesseja ja toteutetaan selvitys säännellyn, vapaaehtoiseen auttamishaluun perustuvan ja ei-kaupallisen sijaissyntytyksen mahdollistamisesta.

Otetaan erilaiset perheet yhtäläisesti huomioon perhevapaaudistusta ja muita perheitä koskevia reformeja tehdessä.

Turvataan eri osapuolten asema yhtäläisesti erotilanteissa, jotta esimerkiksi isiin kohdistuvaa vieraannuttamista ei pääsisi tapahtumaan.

Terveys ja hyvinvointi

Toteutetaan sosiaali- ja terveystaloudissa valinnanvapaus, joka lisää ihmisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä palvelun tuottajien valinnan kautta. Tämä on erityisen tärkeää vanhuksille, vammaisille henkilöille sekä paljon sairastaville.

Selvitetään sukupuoleen liittyvien välttämättömien terveystuotteiden siirtäminen apteekissa myytävien lääkkeiden arvonlisäverokantaan.

Painotetaan kehitysyhteistyössä erityisesti naisten ja tyttöjen koulutukseen sekä seksuaaliterveyteen liittyviä hankkeita.

Varmistetaan, että yhteiskunnan tuki erilaisille harrastuksille ottaa huomioon myös esimerkiksi eri liikuntalajien harrastajien erilaiset sukupuolijakaumat.